

Kompiuterio ir IKT naudojimo pagrindai

Kompiuterio Įjungimas/išjungimas

- Pelės ir klaviatūros

naudojimas

Įvadas

Knygelė, kurią skaitote, yra brošiūrų serijos dalis.

Brošiūrų serija moko naudotis kompiuteriu ir internetu.

Brošiūros rašomos naudojant lengvai skaitomą ir suprantamą kalbą.

Kiekvienoje brošiūros pateikiama skirtinga tema.

Visos brošiūrų serijos temos:

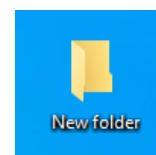
1. Kompiuterio įjungimas/išjungimas

- Pelės ir klaviatūros naudojimas

2. Darbalaukis: perkelti failus, kurkite ir

ištrinkite aplankus

3. Prieigos galimybės – Klaviatūros spartieji klavišai

4. USB atmintis

5. Microsoft Word

6. Vaizdo įrašo rengyklė

7. Skaitmeninis saugumas

8. Google Chrome

9. Google Maps

10. YouTube

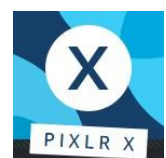
11. Gmail

12. Facebook and Messenger

13. Pixlr X

14. Curriculum Vitae Europass

Brošiūrų seriją parengė ekspertai iš 7 organizacijų:

7 organizacijos yra:

Associazione Uniamoci Onlus iš Italijos

Asociacija „Aktyvus Jaunimas“ iš Lietuvos

„Centro Social e Paroquial Santos Martires“
iš Portugalijos

Tallinna Tugikeskus JUKS iš Estijos

IES El Greco iš Ispanijos

I.E.S. EL GRECO

Towarzystwo Wspierania Inicjatyw

Spolecznych Alpi iš Lenkijos

Università Degli Studi Di Catania iš Italijos

UNIVERSITÀ
degli STUDI
di CATANIA

Daugiau lengvai skaitomos ir suprantamos informacijos apie projektą rasite jo svetainėje:

<https://accessibleinformationmaterial.blogspot.com/>

Knygų serija buvo sukurta įgyvendinant **Erasmus +** projektą.

Šis Erasmus + projektas vadinamas
Prieinama Informacinė Medžiaga
(Accessible Information Material).

ŽODYNAS

Erasmus+ yra Europos Sąjungos programa, finansuojanti įvairaus pobūdžio projektus.

Kompiuterio įjungimas/išjungimas

Įvadas

Šiame skyriuje sužinosite, kaip įjungti, išjungti ir iš naujo paleisti kompiuterį.

Skirtingi kompiuteriai turi skirtingus mechanizmus.

Šioje brošiūroje paaiškinsime, kaip dirbti su Macintosh ir Windows kompiuteriais.

Kaip įjungti Macintosh kompiuterį

- Norėdami įjungti Macintosh nešiojamąjį kompiuterį, paspauskite klaviatūros **įjungimo** mygtuką klaviatūroje.

Įjungimo mygtukas yra viršutiniame dešiniajame klaviatūros kampe.

Įjungimo mygtukas gali būti kvadrato arba stačiakampio formos.

Įjungimo mygtukas gali turėti maitinimo

simbolį, kaip nurodyta paveikslėlyje arba neturėti jokio simbolio.

Ijungimo mygtuką galite naudoti ir kompiuteriui išjungti.

- Norėdami įjungti Macintosh stalinį kompiuterį, paspauskite apskritą mygtuką.

Apskritas mygtukas yra kompiuterio gale.

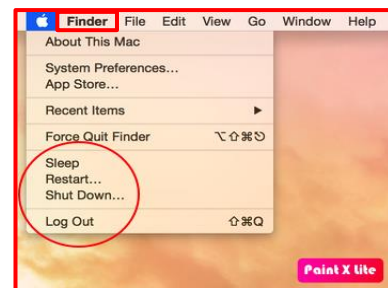
Ijungimo mygtukas bus su šiuo ženklu.

Ijungimo mygtuką galite naudoti ir kompiuteriui išjungti.

Kaip išjungti Macintosh kompiuterius

Norėdami išjungti Macintosh paspauskite **Finder**.

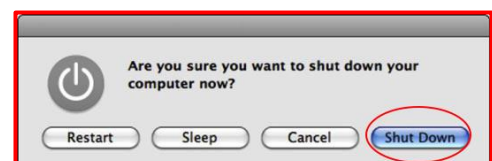
Finder yra kairiajame ekrano kampe.

Tada paspauskite **Shut Down...**

Shut Down reiškia išjungti.

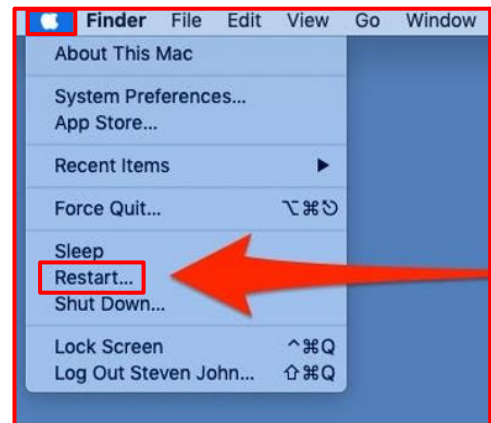
Kai paspausite Išjungti (Shut down)..., pasirodys langas.

Tada dar kartą paspauskite **Shut Down (Išjungti)**.

Kaip iš naujo paleisti Macintosh kompiuterį

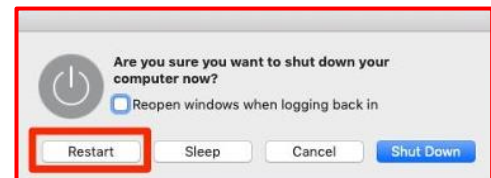
Norėdami iš naujo paleisti Macintosh kompiuterį paspauskite simbolį **Apple**. Simbolis Apple yra kairiajame ekrano kampe.

Tada paspauskite **Restart...**

(paleisti iš naujo)

Kai paspausite Restart..., pasirodys langas.

Dar kartą paspauskite **Restart**

(Paleisti iš naujo).

Kaip įjungti Windows kompiuterius

- Norėdami įjungti Windows nešiojamąjį kompiuterį, paspauskite įjungimo mygtuką klaviatūroje.

Įjungimo mygtukas yra viršutiniame dešiniajame klaviatūros kampe.

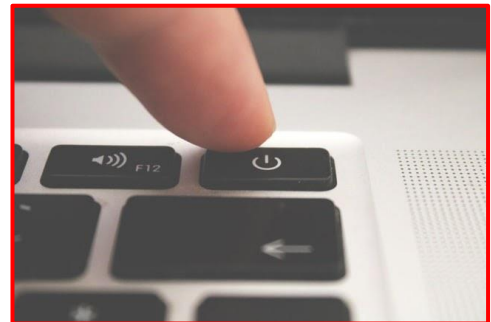

Ijungimo mygtukas taip pat gali būti viršutiniame kairiajame klaviatūros kampe.

Ijungimo mygtukas turi šį simbolį.

Galite paspausti ir palaikyti įjungimo mygtuką jei norite išjungti kompiuterį.

- Norėdami **įjungti Windows stalinį kompiuterį**, paspauskite kompiuterio įjungimo mygtuką.

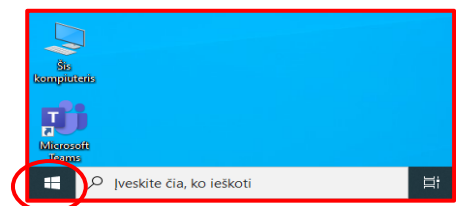
Ijungimo mygtukas yra priešais kompiuterį.

Ijungimo mygtukas turi šį simbolį:

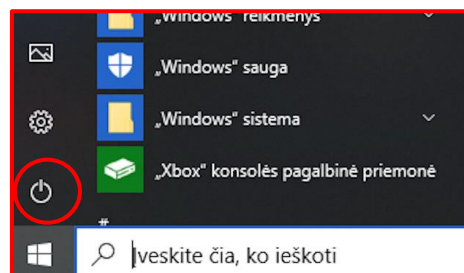
Kaip išjungti Windows kompiuterį

Norėdami išjungti Windows kompiuterį paspauskite **Pradžia**.

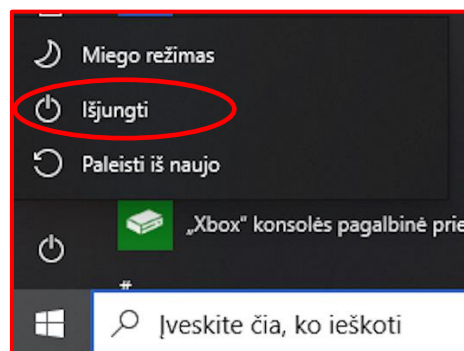
Pradžia yra apatiniame kairiajame darbalaukio kampe.

Paspaudę Pradžia, paspauskite mygtuką su šiuo simboliu:

Tada paspauskite **Išjungti**.

Kompiuteris išsijungs.

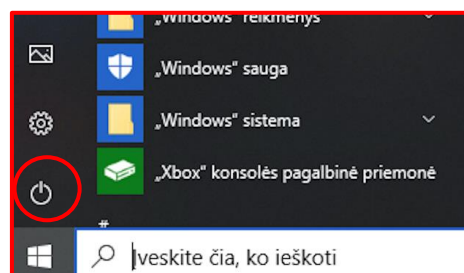
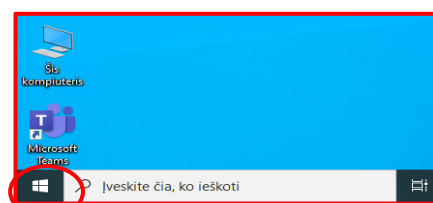
Kaip iš naujo paleisti Windows kompiuterį

Norėdami iš naujo paleisti Windows kompiuterį paspauskite **Pradžia**.

Simbolis Pradžia yra apatiniame kairiajame darbalaukio kampe.

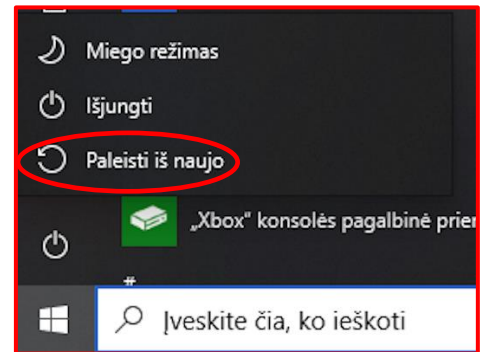
Tada paspauskite mygtuką **Išjungti**,

Išjungimo mygtukas turi šį simbolį:

Paspaudę Įjungti, paspauskite **Paleisti iš naujo**.

Parinktis Paleisti iš naujo išjungs kompiuterį ir įjungs jį iš naujo.

Pelės ir klaviatūros naudojimas

Įvadas

Šiame skyriuje sužinosite kaip naudotis kompiuterio pele ir klaviatūra.

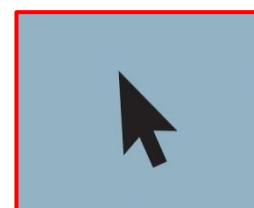
Pelė

Pele galite perkelti žymeklį ir spustelėti programas.

Žymeklis yra matomas ir judantis objektas, atrodantis kaip rodyklė.

Žymeklis yra matomas kompiuterio ekrane.

Norėdami naudoti pelę, suimkite ją
dešine ranka.

Uždėkite rodomąjį pirštą ant kairio
pelės mygtuko.

Vidurinį pirštą uždėkite ant dešiniojo
pelės mygtuko.

Padėkite pelę ant švaraus paviršiaus.

Galite pastatyti pelę ant stalo šalia
kompiuterio klaviatūros.

Taip pat galite padėti pelę ant pelės
kilimėlio.

Kaip prie kompiuterio prijungti pelę, turinčią laidą

Ieškokite laido, kuris tęsiasi nuo pelės įrenginio.

Laidas turėtų būti ilgas.

Viena laido dalis pritvirtinta prie pelės.

Kita dalis yra laisva ir panaši į kištuką.

Naudokite šią laisvą dalį, kad prijungtumėte pelę prie kompiuterio.

Norėdami prijungti laisvą galą prie kompiuterio, raskite mažą kvadratinį kompiuterio lizdą.

Ieškokite tokio paties dydžio ir formos lizdo, kaip ir laisvoji pelės dalis.

Laisva laido dalis vadinama **USB jungtimi**. Įkiškite USB jungtį į kompiuterio lizdą.

Švelniai įstatykite jungtį.

Jei USB jungtis neveikia, apverskite jungtį ir bandykite dar kartą.

Kaip prijungti pelę, turinčią Bluetooth siųstuvą-imtuvą

Prijunkite **Bluetooth siųstuvą-imtuvą** į kompiuterį.

Bluetooth siųstuvas-imtuvas yra nedidelis įrenginys, atskiras nuo kompiuterio pelės.

Norėdami prijungti Bluetooth imtuvą, ieškokite mažo kvadratinio kompiuterio lizdo.

Raskite tokio paties dydžio ir formos lizdą kaip Bluetooth imtuvas.

Tada įjunkite mygtuką po pele.

Uždėkite dešinę ranką ant pelės ir pradėkite ja naudotis.

Jei pelė neveikia, vykdykite naudojimosi

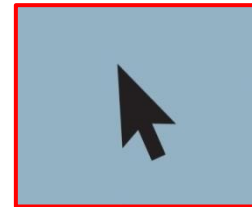
instrukcijas, kurias rasite pelės pirkimo dėžutėje.

Kaip naudotis pele

Pele galite perkelti žymeklį.

Žymeklis yra matomas ir judantis objektas, atrodantis kaip rodyklė.

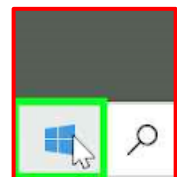
Žymeklis matomas kompiuterio ekrane.

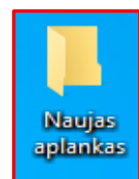
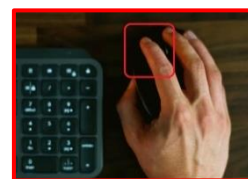
Laikykite pelę dešine ranka ir vilkite ją per paviršių, kad pajudintumėte žymeklį ekrane.

Vieną kartą spustelėkite kairįjį pelės mygtuką norėdami pasirinkti elementą arba atidaryti meniu.

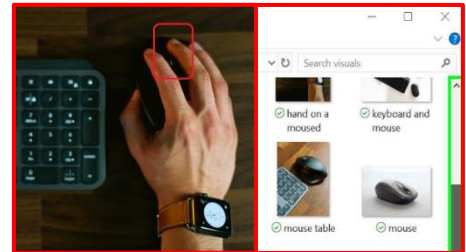
Du kartus spustelėkite kairįjį pelės mygtuką, kad atidarytumėte failus ir aplankus.

Vieną kartą spustelėkite dešinį pelės mygtuką, kad būtų rodomas parinkčių sąrašas.

Perkelkite **ratuką** pelės viduryje, kad slinktumėte žemyn ir aukštyn per puslapį ar meniu.

Norėdami vilkti objektą, užveskite žymeklį ant jo. Tada laikykite nuspaudę kairįjį mygtuką ir perkelkite objektą į naują vietą.

Baigę atleiskite kairįjį mygtuką.

Kaip naudotis jutikliniu kilimėliu

Kiekvienas nešiojamas kompiuteris turi **jutiklinį kilimėlį**.

Jutiklinis kilimėlis yra kvadratinis įrenginys su specialiu paviršiumi.

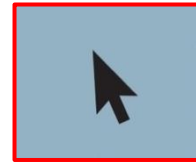
Jutiklinis kilimėlis yra žemiau klaviatūros.

Jutiklinis kilimėlis atlieka tuos pačius veiksmus kaip ir kompiuterio pelė.

Jutiklinė dalis perkelia **žymeklį**.

Žymeklis yra matomas ir judantis objektas, atrodantis kaip rodyklė.

Žymeklis matomas kompiuterio ekrane.

Slinkite pirštais ant jutiklinio kilimėlio ir perkelsite žymeklį.

Jutiklinis kilimėlis turi dešinią ir kairią mygtukus. Šie mygtukai atlieka tas pačias funkcijas kaip ir kompiuterio pelės mygtukai.

Kai kurie jutikliniai kilimėliai neturi mygtukų.

Jei jutiklinėje dalyje nėra mygtukų, spustelėkite dešinią apatinę jutiklinės dalies kampą ir naudokite dešinią pelės klavišą.

Spustelėkite kairiąjį apatinį jutiklinio kilimėlio kampą ir naudokite kairiąjį mygtuką.

Kaip naudotis klaviatūra

Kompiuterio **klaviatūra** yra įrenginys su daugybe mygtukų.

Stalinių kompiuterių klaviatūros yra atskiri įrenginiai.

Nešiojamųjų kompiuterių klaviatūra yra po ekranu.

Klaviatūra galite rašyti tekstą programose ir ieškoti informacijos internete.

Norėdami parašyti tekstą, paspauskite mygtukus su raidėmis.

Norėdami padaryti tarpą tarp žodžių, naudokite **tarpo (Space)** mygtuką.

Tarpo mygtukas yra ilgas mygtukas klaviatūros apačioje.

Norėdami rašyti **didžiosiomis** raidėmis, paspauskite mygtuką **Shift** ir norimos raidės klavišą tuo pačiu metu.

Norėdami didžiąsias raides naudoti visam tekstui, vieną kartą paspauskite **Caps Lock** ir įveskite raides.

Norėdami **ištrinti** raides, paspauskite **Backspace** klavišą.

Norėdami rašyti **skaičius**,
naudokite **skaičių klaviatūrą**.

Skaičių klaviatūra yra kairėje klaviatūros pusėje.

Jei skaičių klaviatūra neveikia,
paspauskite **Num Lock** klavišą.

Klavišas taip pat gali būti
vadinamas **Bloc Num**.

Dar kartą paspauskite skaičius skaičių klaviatūroje.

Num Lock klavišas užrakina ir atrakina skaičių klaviatūrą.

Skaičius taip pat galite rašyti,
naudojant klavišus, kurie yra
kompiuterio klaviatūros
viršuje.

Jei mygtukas neveikia, vienu
metu paspauskite klavišą **Alt**
Gr ir norimo skaičiaus mygtuką.

Alt Gr klavišas yra dešinėje klaviatūros pusėje.

Yra klavišų su keliais simboliais vienas virš kito.

Norėdami naudoti žemiau esantį simbolį, tiesiog paspauskite klavišą.

Norėdami naudoti aukščiau esantį simbolį, turite nuspausti klavišą **Shift** ir jį laikant paspausti **klavišą** su norimu simboliu.

Kompiuterio ir IKT naudojimo pagrindai

Lengvai skaitomo leidinio autoriai: Eleonora Di Liberto, Cátia Brôco, Julián Antonio Díaz-Toledo Gómez, Mª Sagrario López Sánchez, Mª Rosa Sánchez López Guerrero, Veronika Juknevičienė, Živilė Paulauskaitė, Roberta Piazza, Valentina Perciavalle, Simona Rizzari, Anna Krasnowska, Malle Oberpal, Kaja Vaabel.

Lengvai skaitomo leidinio grafikos technikai: Martina Di Liberto, Sandra Belchior, Julián Antonio Díaz-Toledo Gómez, Tomáš Karnecki, Simona Rizzari, Piotr Grzegorz Bendiuk, Malle Oberpal, Kaja Vaabel.

Lengvai skaitomą leidinį redagavo: Anas Rastmo

Iliustracijos įžangoje iš: <https://pixabay.com/it/>

<https://accessibleinformationmaterial.blogspot.com>

"Europos Komisijos parama šio leidinio rengimui nereiškia pritarimo jo turiniui, kuriame pateikiama autorių nuomonė, todėl Europos Komisija negali būti laikoma atsakinga už informaciją panaudotą šiame leidinyje."